

האזינו חי"ט שיחה א'

"למה העיד בהם שמים וארץ" – החילוק בין פרש"י בפרשתנו ובסוף פרשת ניצבים.

ברש"י: "האזינו השמים: שאני מתרה בהם בישראל ותהיו אתם עדים וכו' ולמה העיד בהם שמים וארץ אמר משה אני בשר ודם למחר אני מת אם יאמרו ישראל לא קיבלנו עלינו הברית מי בא ומכחישים לפיכך העיד בהם שמים וארץ שהם קיימים לעולם. ועוד שאם יזכו יבואו העדים ויתנו שכרם וכו' הגפן תתן פרי' והארץ תתן יבולה וכו'".

וצריך להבין: בסוף פרשת ניצבים נאמר "העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ", ושם פירש רש"י מדוע העיד שמים וארץ ("שהם קיימים לעולם, ד"א הסתכלו בשמים שמא שינו מדתם וכו'") וא"כ מדוע צריך רש"י לפרש זאת עוד פעם בפרשתנו? ומדוע משנה את הפי' השני?

הביאור בכל זה: בגדר עדות ישנם כמה אופנים: (א) הדבר המעיד הוא סימן אך אין לו שייכות לתוכן הענין שמעיד עליו, על דרך שבע כבשות דאברהם. (ב) הדבר המעיד הוא סימן שיש לו שייכות לדבר שעליו הוא מעיד, על דרך "עד הגל הזה". אך בב' אופנים אלו אין צריך שהעדים יהיו בני אדם.

והנה בפרשת ניצבים העדות הוא כשני האופנים הראשונים, שהשמים וארץ הם סימנים הקיימים לעולם ולכן יכולים להעיד גם על הדורות הבאים. אך פירוש זה אינו מספיק כי בני" לא שמו אותם עדים עליהם. ולכן מביא רש"י פירוש שני - "שמא שינו מדתם". אך בפירוש השני קשה כי בכתוב נאמר "העידותי בכם היום", וזה ששמים וארץ לא שינו מדתם אינו קשור ל"היום".

והנה, בפרשתנו נאמר "האזינו השמים ותשמע הארץ", שהם צריכם לשמוע, ז"א שהם בגדר עדות על דרך עדות בני אדם. וא"כ קשה למה "העיד בהם שמים וארץ" (ולא בני אדם)? וע"ז מפרש רש"י "שהם קיימים לעולם". אך לפי"ז צריך להבין מהי התועלת בעדים אם אינם יכולים לדבר? וע"ז מוסיף רש"י "ועוד" - שזה אינו פירוש נוסף אלא הוספת ביאור - שהעדים מעידים ע"י שנותנים שכר על קיום הברית.

והנה על כללות התורה – שע"ז היא העדות בפרשת ניצבים – מספיק גדר עדות דאות וסימן, כי ענין כללות התורה הוא מפורסם לכל. משא"כ בפרשת האזינו שבה ישנם כמו"כ פרטים, הנה ע"ז צריך גדר עדות ממש.

יינה של תורה: בפרשתנו מדובר ע"ד הברית, שענין הברית הוא התחזקות יתירה בקיום התומ"צ, וע"ז צריך עדות גמורה. כי התחזקות יתירה הוא ע"י גילוי כח המס"נ, וזהו גדר עדות, דעדות הוא גילוי דבר הנעלם (דעל מילתא דעבידא לגלויי א"צ עדות).